

Економски факултет
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ОСНОВИ ПОСЛОВНИХ ФИНАНСИЈА

План рада на предмету

Модули: Финансије, банкарство и осигурање; Економска анализа и политика; Туризам и хотелијерство; Маркетинг; Менаџмент; Пословна информатика; Статистика, информатика и квантитативне финансије; Трговински менаџмент и маркетинг; Међународна економија и спољна трговина

Година: 3. и 4. година

Семестар: Јесењи

Фонд часова: 60П+30В

ЕСПБ: 7

I ЦИЉ ПРЕДМЕТА

- стицање знања и развијање вештина код студената које су потребне приликом доношења одлука о финансијској, инвестиционој и дивидендној политици предузећа,
- припремање и усмеравање студената да постављају циљеве и решавају проблеме у управљању финансијама предузећа,
- развијање способности код студената за разумевање везе између ризика и приноса, вредновање хартија од вредности и формирање портфолија са жељеним карактеристикама,
- оспособљавање студената да разумеју интеракцију предузећа са финансијским тржиштима и целокупним пословним окружењем.

II ИСХОДИ ПРЕДМЕТА

Студенти ће бити у могућности да:

- објасне улогу и сврху финансијског менаџмента
  - разумеју које активности у предузећу обавља финансијски менаџер
  - дају предлоге за управљање предузећем који ће обезбедити бољу и стабилнију финансијску позицију и приносни положај предузећа
  - предлажу решења за уочене проблеме у управљању финансијама предузећа
- оцене и дискутују утицај економског окружења на финансијски менаџмент
  - уоче неминовну двосмерну повезаност предузећа са различитим групама стејкхолдера и идентификују и аргументују која је најадекватнија циљна функција предузећа
  - објасне утицај регулаторног оквира и макроекономских политика на пословање предузећа
  - разумеју значај развијених финансијских тржишта за успешно функционисање предузећа
- анализирају захтеве за обртним капиталом и размотре и примене технике управљања обртним капиталом
  - упореде различите политике улагања у обртна средства, као и алтернативне политике финансирања обртних средстава
  - примене моделе и системе управљања залихама
  - предложе најбоље стратегије за управљање потраживањима од купаца
  - аргументују који краткорочни извори финансирања су добар избор у датим околностима са којима је суочено предузеће
  - саставе планове готовине и примене моделе за управљање готовином
- примене технике инвестиционог одлучивања при оцени инвестиционих пројеката
  - разумеју фазе у инвестиционом процесу

- идентификују релевантне инпуте за оцену инвестиционих пројекта и примене различите методе како би утврдили да ли су анализирани пројекти исплативи
- евалуирају предности и недостатке традиционалних и динамичких метода за оцену инвестиционих пројекта
- одреде и критички оцене економске користи различитих извора финансирања који су на располагању предузећу; израчунају цену капитала појединачних извора финансирања и просечну пондерисану цену капитала предузећа; објасне концепт структуре капитала и теоријске и практичне детерминанте које утичу на избор извора финансирања
  - упореде предности и недостатке финансирања из банкарских кредита, обвезница, обичних акција, преференцијалних акција и интерног капитала, у зависности од различитих фактора (капацитета задуживања предузећа, преференција акционара ка дивидендама/капиталном добитку, фазе животног циклуса предузећа и сл.)
  - процене дејство пословног и финансијског ризика на перформансе предузећа
  - упореде различите теорије структуре капитала и процене њихову применљивост у пракси
- разумеју како се обликује политика расподеле предузећа (дивидендна политика и откупи акција)
  - критички анализирају утицај различитих теорија дивидендне политике на вредност предузећа
  - аргумендују када би требало применити који тип дивидендних политика
  - упореде исплату дивиденди и откуп акција
- врше анализу финансијских извештаја
  - разумеју садржину и повезаност финансијских извештаја предузећа
  - упореде технике финансијске анализе
  - изабери и примене адекватну технику финансијске анализе
  - саставе и анализирају извештај о новчаним токовима
  - оцене резултате финансијске анализе и
  - препознају ограничења примењене технике финансијске анализе и налазе решења за иста
- вреднују хартије од вредности – обвезнице, обичне и преференцијалне акције
  - разумеју однос између ризика и приноса на улагање у различите врсте финансијских инструмената
  - примене различите моделе за вредновање финансијских инструмената
  - креирају портфолија са жељеним карактеристикама

III САДРЖАЈ/СТРУКТУРА ПРЕДМЕТА

Табела 1: Садржај разврстан по недељама семестра

	ПРЕДАВАЊА (теме по недељама)	ВЕЖБЕ (теме по недељама)
1.	Увод у пословне финансије; Предузеће: облици и циљ, агенцијски проблем и корпоративно управљање; Финансијски извештаји предузећа - увод	Финансијски извештаји предузећа
2.	Окружење предузећа; Анализа финансијских извештаја предузећа	Анализа финансијских извештаја предузећа
3.	Новчани токови и обртни капитал – увод; Краткорочни финансијски менаџмент: управљање обртним капиталом	Састављање и анализа извештаја о новчаним токовима; Краткорочни финансијски менаџмент: управљање обртним капиталом
4.	Управљање залихама	Управљање залихама
5.	Управљање потраживањима од купаца	Управљање потраживањима од купаца
6.	Управљање краткорочним изворима финансирања	Управљање краткорочним изворима финансирања
7.	Управљање готовином; Временска вредност новца	Управљање готовином Временска вредност новца
8.	Захтеване стопе приноса на обвезнице;	Захтеване стопе приноса на обвезнице;

	Вредност обвезница и цена дуга	Вредност обвезница и цена дуга
9.	Захтеване стопе приноса на обичне акције; Међузависност приноса и ризика на улагање у хартије од вредности: CAPM	Захтеване стопе приноса на обичне акције; Међузависност приноса и ризика на улагање у хартије од вредности: CAPM
10.	Вредност акција - обичних и преференцијалних; Цена сопственог капитала; Цена интерног капитала;	Вредност акција - обичних и преференцијалних; Цена сопственог капитала; Цена интерног капитала;
11.	Просечна пондерисана цена капитала - WACC	Просечна пондерисана цена капитала - WACC
12.	Методe инвестиционог одлучивања; Релевантни новчани токови инвестиционих пројеката	Методe инвестиционог одлучивања; Релевантни новчани токови инвестиционих пројеката
13.	Екстерни капитал: Дугорочни банкарски кредити и обвезнице; Обичне и преференцијалне акције	Екстерни капитал: Дугорочни банкарски кредити и обвезнице; Обичне и преференцијалне акције
14.	Интерни капитал: Дивидендна политика и откупи акција; Ризик и левериџ	Интерни капитал: Дивидендна политика и откупи акција; Ризик и левериџ
15.	Теорије структуре капитала	Теорије структуре капитала

IV МЕТОДЕ ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ

излагање тема које су дефинисане у наставном плану; групно и индивидуално решавање методолошких задатака и проблема; анализе примера из пословне праксе - студије случајева; дискусија одабраних и актуелних тема

Методe извођења наставе:

- M1. Монолошка метода (ex cathedra предавања)
- M2. Дијалoшка метода (дискусије на часу)
- M3. Истраживачка метода (есеји, истраживачки задаци)
- M4. Метода демонстрације
- M5. Метода решавања проблема (решавање задатака)
- M6. Студија случаја
- M7. Пројектна настава
- M8. Метода обрнуте учионице

V ПРАЋЕЊЕ, ВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ СТУДЕНАТА

Активности у току предавања и вежби: 10 поена

Колоквијум: 40 поена

Завршни испит (усмени): 50 поена

Коначна оцена се изводи према следећој скали:

51-60 = 6   61-70 = 7   71-80 = 8   81-90 = 9   91 и више = 10

Предиспитне активности студената:

- **Активности у току предавања и вежби (10 поена):**
  - *Групно и индивидуално решавање задатака, решавање студија случајева, дискусија одабраних тема.*
  - *Студенти ће, на часовима предавања, радити 3 теста теоријског карактера.*

- Студенти се стимулишу да се активно укључују у активности на часовима предавања и вежби, јер наставник може континуирано да прати испуњеност постављених циљева и степен овладавања дефинисаним исходима учења, док студенти добијају повратне информације о свом напретку у савладавању материје и бивају мотивисани за даље учење. Сви студенти, који су се активно укључивали у решавање задатака, студије случаја и у дискусије, на крају двочаса добијају одређен број поена. Квалитети који утичу на број поена су: тачност и потпуност одговора, јасноћа и релевантност аргументације, аналитичко размишљање, критичко размишљање, број, релевантност и актуелност примера који наводе, презентационе и комуникационе вештине и ослањање на литературу.
- Надокнада поена који се регуларно остварују на активностима у току предавања и вежби није могућа након завршетка семестра.
- **Колоквијум (40 поена):**
  - Студенти решавају методолошке и теоријске захтеве. Уз сваки део је јасно наведен број поена који дати део носи. Код свих питања методолошког карактера потребно је приказати обрачун.
  - Колоквијум се састоји из три дела:
    - Први део се састоји од 5 међусобно неповезаних питања и носи 12,5 поена ($5 \times 2,5 = 12,5$)
    - Други део се састоји од једног сценарија, који се састоји од 5 повезаних питања и носи 12,5 поена ($5 \times 2,5 = 12,5$)
    - Трећи део састоји се од једне студије случаја (case study) у оквиру које се очекује да се за хипотетичко предузеће понуди одговарајуће методолошко решење (дуг задатак) и 1-2 теоријска коментара (кратка есеја) везана за представљени проблем са којим се суочава предузеће. Студија случаја носи 15 поена.
  - Полагањем колоквијума стиче се право на ослобађање од колоквијумског дела испитне материје (Главе 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8 и 9). Остварени поени на положеном колоквијуму уважавају се у свим испитним роковима до окончања школске године.

Завршни испит:

- Завршни испит, за студенте који су положили колоквијум, носи 50 поена и полаже се усмено.
  - Студенти одговарају на два испитна питања и решавају два повезана методолошка захтева.
  - Завршни испит, за студенте који су положили колоквијум, се сматра положеним са 26 и више поена.
- Завршни испит, за студенте који нису положили колоквијум, носи 100 поена и полаже се усмено.
  - Студенти одговарају на четири испитна питања и решавају четири повезана методолошка захтева.
  - Завршни испит се сматра положеним са 51 и више поена.
- Списак испитних питања је дат на Мудл платформи и страници предмета.

VI ЛИТЕРАТУРА

Тодоровић, М., Иванишевић, М., (2021), Пословне финансије, ЦИД Економског факултета у Београду. Стр. 1-333.

VII НАСТАВНИЦИ И САРАДНИЦИ

Проф. др Мирослав Тодоровић

e-mail адреса: miroslav.todorovic@ekof.bg.ac.rs

време пријема: среда, 12-14
кабинет: 522

др Драгана Драганац, доцент
e-mail адреса: dragana.draganac@ekof.bg.ac.rs
време пријема: среда, 14-16
кабинет: 602

мс Лазар Буровић, асистент
e-mail адреса: lazar.djurovic@ekof.bg.ac.rs
време пријема: уторак, 12-14; среда, 12-14
кабинет: 708